

In aceasta sectiune gasiti informatii adresate exclusiv medicilor de familie, pentru a facilita comunicarea cu pacientii, in contextul celor mai frecvente boli care sunt reclamate in cabinetul medicului de familie. Informatia oferita de www.formaremedicala.ro este menita sa imbunatateasca, nu sa inlocuiasca relatia dintre un pacient si medicul sau.

Varicela – cauze, simptome si tratament

[Inapoi la lista de boli](#) >

21/04/2013

IMPORTANT! Acest articol a fost actualizat: 10.02.2015

Varicela este o boala infecto-contagioasa, cu raspandire extrem de larga, cu manifestari generale, insotite de eruptia specifica bolii sub forma de vezicule, care apar in valuri eruptive succesive.

Veziculele sunt adanci, iar ruperea lor determina aparitia de cicatrici definitive. Popular este cunoscuta si sub denumirea de "varsat de vant".

Autor articol: Dr. Sandra Adalgiza Alexiu

MESAJE CHEIE

1. Nu rupeti veziculele, eruptia se va extinde foarte mult!
2. Pastrati igiena, faceti dus in fiecare zi, cu gel de dus folosit direct cu mana (NU cu burete) si cu sampon lichid pentru par.
3. Nu este nevoie de niciun regim alimentar!
4. O persoana este contagioasa cu una – doua zile inainte ca eruptia sa ii apara pe piele si pana ce dispara ultima vezicula de lichid.
5. Contagiozitatea dureaza DOAR cata vreme exista vezicule pe piele. CRUSTELE NU SUNT CONTAGIOASE!
6. Izolarea trebuie sa aiba loc pe perioada contagiozitatii, in primul rand pentru a evita imbolnavirea celorlalti, dar si pentru a evita complicatiile
7. Dupa varicela, organismul se gaseste intr-o perioada in care imunitatea este mult scazuta, asa ca se recomanda sa evitam alte posibile imbolnaviri!

[UPDATE – Care sunt cauzele varicelei?](#)

[UPDATE – Cum se manifesta varicela? Cand trebuie sa mergem la medic?](#)

[UPDATE – Ajutati medicul sa puna diagnosticul corect!](#)

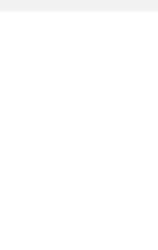
[UPDATE – Ce putem face acasa?](#)

[UPDATE – Informatii despre tratamentul varicelei](#)

[NOU – Semne de alarma!](#)

[NOU – Varicela si sarcina](#)

[UPDATE – Important!](#)

Varianta Printabila!

Care sunt cauzele varicelei?

[SUS](#)

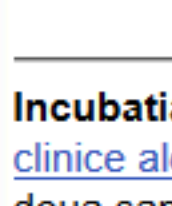
Varicela este produsa de catre virusul varicelo-zosterian. Virusul se gaseste mai ales la nivelul leziunilor de pe piele (in concentratie foarte mare in lichidul din vezicule), motiv pentru care ruperea veziculelor duce la extinderea eruptiei.

Sursa de infectie e reprezentata de bolnavii de varicela, iar transmiterea se face prin contact direct, de la persoana la persoana, cel mai adesea pe calea aerului (tuse sau stranut), dar si prin contact direct cu fragmente de piele din veziculele rupte (pe piele sau inhalarea acestora). Mai rar se poate transmite si prin obiecte murdare de secretii.

Se poate lua varicela si de la pacientii care au Zona Zoster (in perioada in care au vezicule), deoarece boala este produsa de acelasi virus. O persoana care NU a facut varicela, poate face varicela daca vine in contact cu o persoana care are Zona Zoster.

Pacientul este contagios cu 1-2 zile inainte de aparitia eruptiei si pana la 6-7 zile dupa aparitia ultimului val eruptiv, practic pana ce ultima vezicula se transforma in crusta si se desprinde natural.

Dupe ce boala se vindeca, virusul poate ramane in organism in stare latentă și ulterior, mai ales după vârsta adultă, poate determina apariția unei boli numite Zona Zoster, care se manifesta diferit de varicela.

Cum se manifesta varicela? Cand mergem la medic?

[SUS](#)

Incubatia (perioada de cand s-a produs contactul infectant si pana cand apar [primele semne clinice ale varicelei](#)) este de **14-21 zile**. Acest lucru inseamna ca eruptia apare de obicei dupa doua saptamani dupa contactul cu persoana bolnava.

In primele 1-3 zile de boala pot aparea febra, dureri de cap, dureri musculare.

Eruptia apare initial pe trunchi, sub forma de bubite rosii, marunte. La 12-24 ore apar **veziculele (cu continut lichidian clar)**, asemanatoare unor **"boabe de roua"**. In cateva zile, continutul veziculelor se modifica, devenind turbure si se acopera de cruste (coji).

Stadiul de crusta poate tine 10-20 zile. Pacientul nu mai este contagios din momentul in care dispar veziculele si locul acestora este luat de cruste.

In evolutia bolii apar 2-3 valuri eruptive, astfel incat se pot vedea pe piele leziuni in diferite stadii. Cu cat varsta pacientului este mai mare, evolutia poate fi mai serioasa, insotita de complicatii.

Eruptia poate aparea si pe mucoase (in gura, interiorul pleoapelor, mucoasa anala, genitala) dar si pe pielea paroasa a capului. Mai pot aparea: **febra** (nu foarte inalta, rar peste 39 grade Celsius), **raguseala**, **tuse productiva**, **secretii nazale abundente**. In situatia in care apar complicatii, apar si alte semne de gravitate.

Pacientul trebuie obligatoriu sa fie vazut de medic pentru a se pune diagnosticul corect. In lipsa medicului NU se poate pune diagnosticul de varicela! Medicul de familie declara in sistemul national bolile contagioase. In plus se pot evita astfel complicatiile.

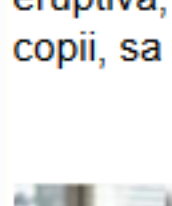
Ajutati medicul sa puna diagnosticul corect!

[SUS](#)

Descrieti corect persoana de **contact** (atunci cand o cunoasteti), simptomele de debut, de evolutie si in mod special caracteristicile eruptiei! Contextul in care a aparut boala este foarte important (de exemplu daca au existat de curand cazuri de varicela in clasa din care face parte copilul cu eruptie sau daca a venit recent intr-o vizita in contact cu o persoana diagnosticata cu varicela).

Veziculele in forma de **"boabe de roua"**, care se rup foarte usor sunt o marca a bolii. Evolutia in **valuri eruptive (unul dupa celalalt)** este de asemenea caracteristica.

Daca mergeti la medic cu pacientul, avertizati medicul ca ar putea fi vorba de o boala eruptiva, pentru a avea timp sa ia masuri de izolare la cabinet (sa incerce sa nu expuna si alti copii, sa va consulte intr-o camera separata).

Ce putem face acasa?

[SUS](#)

Pacientul bolnav de varicela este bine sa fie se izolat la domiciliu, atunci cand forma de boala este lipsita de complicatii. In general, evolutia bolii se face catre vindecare, in 7-21 zile. Decizia de a tine pacientul izolat la domiciliu si de a nu ii interna intr-un serviciu de specialitate (spital de boli infecto-contagioase) se ia numai de catre medic. Izolarea are rolul de a limita raspandirea bolii, dar si de a evita expunerea pacientului cu varicela unor situatii in care sa apara complicatii

La domiciliu se impun, indiferent de varsta:

- Odihna activa
- Consum de lichide
- Toaleta corecta si efectuata foarte des la nivelul mucoaselor, ochilor, genital, anal.
- Se recomanda toaleta zilnica dar cu atentie: pacientul poate face dus (nu se va aseza in cada pentru a evita ruperea veziculelor), dar nu va folosi burete, se prefera gelul de dus aplicat direct cu mana, cu blandete, pentru a nu rupe veziculele.
- La fel si in cazul samponului, se poate spala parul in fiecare zi cu un sampon de utilizare frecventa, cu blandete, deoarece exista vezicule si in par sau dupa urechi.
- In cazul copiilor se recomanda taierea atenta a unghiilor, cat mai mici. Li se va explica faptul ca ruperea veziculelor poate duce la cicatrici si vor fi invatati sa se scarpina pe langa veziculele pentru a evita spargerea lor, in special in zonele vizibile (pe fata, pe maini). In cazul in care copiii nu se pot abtine, folositi manusi moi fara degete sau chiar sositute pe maini in timpul somnului!
- **Ochii se pot spala cu sapun neutru, pentru copii** (sapunuri "fara lacrimi") si se pot sterge cu ser fiziologic, folosind comprese sterile moi sau tamponete de vata folosite si la demachiat.

In ceea ce priveste alimentatia, nu este nevoie de indicatii speciale, se recomanda alimentatie usoara, variata, bogata in fructe si legume.

Informatii despre tratamentul varicelei

[SUS](#)

Tratamentul va fi prescris numai de catre medic dupa ce examineaza pacientul si confirma diagnosticul. Tratamentul se diferentiaza in functie de varsta pacientului, prezenta complicatiilor si alte criterii particulare.

Este important sa stim ca **nu se administreaza antibiotice, deoarece varicela este produsa de un virus, iar antibioticele nu au efect asupra virusurilor.** In situatia in care s-a inceput un tratament cu un antibiotic (deoarece se intampla sa se confunde debutul varicelei cu alte infectii), se va lua legatura cu medicul care va stabili oportunitatea continuarii tratamentului. Tratamentul va fi simptomatic si are rolul de a ameliora febra, mancarimile/pruritul, tusea – daca exista, durerile de cap. In general este important sa amelioram disconfortul determinat de prurit.

Pentru prurit se utilizeaza solutii mentolate, emulsii sau alcool mentolat sau solutie de calamine, evitat fata si ochii. Se pot face bai calde sau racoroase, chiar de 3 – 4 ori pe zi, in care se utilizeaza un produs de ingrijire a pielii care are rolul de a ameliora mancarimile. Baia nu imprastie virusul! pentru mancarimile accentuate in zone delicate (genital, m anal, perinazal) solicitati medicului creme speciale, nu folositi mentol!

Oferiti pacientului alimente moi, calde sau reci, evitati alimentele fierbinti, sarate (covrigei, sticksuri) sau acide (suc de portocale), deoarece exista vezicule si pe mucoase si din cauza acestora, pacientii pot inghiti cu dificultate.

Febra se poate trata cu paracetamol daca depaseste 38.5 (atentie la supradozare, cereti sfatul medicului), algalolmin la febra peste 39 (foarte rar si numai sub supravegherea medicului). Pentru persoanele alergice la aceste substante se pot folosi comprese reci sau alte antitermice deja utilizate cu alte ocazii.

NU FOLOSITI NICIODATA ASPIRINA IN VARICELA si evitati si preparatele combinate care contin aspirina, deoarece aspirina poate produce o afectiune grava numita Sindrom Reye care poate duce la insuficienta hepatica si deces!

Se recomanda hidratarea corecta. Local, pe mucoase, se pot administra solutii pentru care primiti reteta de la medic. Mancarimile se pot combate cu antihistaminice.

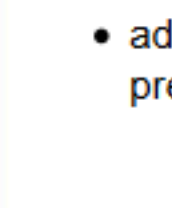
Varicela evolueaza fara sa puna probleme severe, daca sunt respectate cele cateva principii de baza: izolare, igiena, atentie sporita pentru categoriile de risc inalt (copii foarte mici, gravide, pacienti varstnici, pacienti cu deficite de imunitate, pacienti aflati in convalescenta, etc).

Prognosticul este excelent in cazul respectarii regulilor minime de izolare, odihna, evitarea contactului cu alte persoane grav bolnave (TBC, pneumonii etc).

Complicatiile sunt rare si se trateaza in spital. La cel mai mic semn de gravitate trebuie sunat medicul de familie sau dupa caz, serviciul de ambulanta.

Important: desi are o evolutie relativ rapida spre vindecare si complicatiile severe sunt destul de rare, **varicela ramane o boala anergizanta** (scade eficienta sistemului de aparare si rezistenta la alte imbolnaviri in perioada de 4-6 saptamani de dupa boala), ceea ce impune:

- atentie sporita, la grupele de risc
- administrarea de regim alimentar bogat in fructe, legume, grau incoltit, peste
- administrarea de vitamine (vitamina A, grupul B, D, E, K, minerale, Vit C), eventual in preparate destinate special copiilor.

Semne de alarma!

[SUS](#)

Majoritatea cazurilor de varicela nu necesita un tratament special, sunt extrem de usoare. Uneori insa, pot aparea probleme si trebuie sa fiti atenti la semne de alarma, pentru care este absoluta nevoie sa chemati IMEDIAT un medic:

- Febra mai mult de patru zile, mai inalta de 38.8°C
- Tuse severa sau tdificultati in respiratie
- Are vezicule care se suprainfecteaza (lichidul devine galben din transparent, bubitele se unesc, se inrosc, sunt fierbinti si se umfla)
- Are o durere de cap severa
- Este neobisnuit de somnoros sau se trezeste cu dificultate
- Suporta cu greutate lumina
- Are tulburari de mers
- Pare confuz si dezorientat
- Pare foarte bolnav, zace sau vomita
- Are gatul intepenit

Varicela si sarcina

[SUS](#)

Daca o femeie insarcinata NU stie sa fi avut varicela si contacteaza varicela, mai ales in primele 20 de saptamani de sarcina, trebuie sa stie ca fatul ar putea fi expus la aparitia unor defecte iar mama poate fi la risc pentru mai multe complicatii decat daca ar fi facut varicela in afara sarcinii.

Daca o femeie insarcinata face varicela chiar in perioada dinaintea sa imediat dupa nastere, nou-nascutul se afla la risc pentru complicatii serioase.

Nu exista riscuri pentru un copil daca mama dezvoltă Zona Zoster in timpul sarcinii!

Recomandam oricarei femei gravide care a venit in contact cu un caz de varicela sa ia imediat legatura cu medicul care ii ingrijeste evolutia sarcinii, pentru amanunte suplimentare.

Daca mama a avut varicela inainte de sarcina, copilul va fi protejat de anticorpii mamei atat pe perioada sarcinii cat si in primele luni de sarcina, mai ales daca mama alaptaza (copilul este alimentat exclusiv la san), deoarece anticorpii mamei trec la copil atat in timpul sarcinii, prin placenta, cat si ulterior, prin lapte.

Important!

[SUS](#)

Varicela este foarte contagioasa, cu infectivitate mare 90%, de aceea orice caz va fi anuntat in colectivitate (gradinita, scoala). Persoanele care vin in contact cu persoana bolnava pot face aceasta boala daca nu au avut-o!

Cei aflati al risc pentru boli grave sau complicatii importante (de exemplu nou-nascutii din mame care au varicela chiar in timpul nasterii, pacienti cu leucemie, sidroame de imunodeficienta, copii care sunt tratati cu imunosupresoare) pot primi o medicamentatie dupa expunerea la varicela, pentru a ii reduce severitatea.

Nu administrati medicamente fara a fi prescrise de medic. Nu se trateaza cu antibiotice. Aveti grija la medicamentele pentru febra, mai ales in cazul copiilor, deoarece supradozarea poate produce intoxicatii serioase.

Imunitatea oferita de varicela este definitiva, cu exceptia persoanelor care au deficiente foarte grave de imunitate.

Exista vaccin contra varicelei, insa el nu se incadreaza in programul national de imunizari asigurat gratuit. Oportunitatea vaccinarii trebuie decisa impreuna cu medicul de familie. Vaccinul nu se poate administra la femei gravide, dar se recomanda ca femeile care vor sa ramana insarcinate sa nu stiu daca au avut varicela sau ruzele, sa faca premergator sarcinii analize care sa le arate daca au anticorpii si sa se vaccineze INAINTE de a ramana insarcinate cu o perioada de timp care le va fi comunicata de medicul currant.

Vaccinul varicelos este foarte eficient (99% din cazuri) la copii. Se recomanda doua doze, una intre 12 – 15 luni, iar a doua (numita **rapel**) intre 4 si 6 ani.

Persoanele mai mari de 13 ani care nu au avut varicela si nu au primit vaccinul, ar trebui sa primeasca doua doze devaccin la interval de cel putin 28 de zile intre ele, pentru o protectie optima. Extrem de rar, persoanele care s-au vaccinat pot face boala, dar in acest caz fac forme numite FRUSTE, cu eruptii foarte usoare si care se vindeca foarte rapid. Copiii care au facut varicela nu este nevoie sa mai fie vaccinati, deoarece imunitatea dobandita dupa boala este de obicei definitiva.